

توضیح: آن چه در زیر ملاحظه می کنید متن پیاده شده نوار گفتگو بین سازمان چریکهای فدائی خلق ایران و سازمان مجاهدین خلق ایران (سال 1354) می باشد که از روی نوارهای صوتی به صورت نوشتار در آمده است.

با سپاس از رفقای که در امر تبدیل گفتاری این مذاکرات به صورت نوشتاری، شرکت کردند.

چریکهای فدائی خلق ایران - دسامبر 2010

* * * * *

(نوار شماره چهار - قسمت اول)

حمید اشرف: چون فکر می کردیم که حس می کردم که رفیق رابط شاید در اینجا نقشی داره، و شاید مسائل به اصطلاح یعنی ارتباط محدود یک مانعی هستش برای پیشبرد این امر نزدیک شدن. گفتیم دو نفر از شما

تقی شهرام: این پیشنهاد هم به ما نرسیده.

حمید اشرف: و دو نفر از ما بیان و یک کمیته ای درست بکنند

تقی شهرام: این پیشنهاد هم

حمید اشرف: کمیته بررسی جبهه، یعنی، حتی این طرح یادمه و پیشنهادش هم یادم هست.

تقی شهرام: بله. خوب، حالا شما میگین، ما قبول داریم.

حمید اشرف: کمیته بررسی جبهه باشه. بیائیم بررسی کنیم زمینه های اشتراک مون رو، حالا هر چی، شما به ما انتقاد دارید، نمی دونم اختلاف دارید. چون بخصوص موقعی بود که در خارج از کشور هم این رادیو میهن پرستان این ها راه افتاده بود،

تقی شهرام: بله. اوج گرفته بود فضای

حمید اشرف: در خارج هم قضایا مطرح بود، ما خواستیم حداقل نزدیک تر باشه.

تقی شهرام: بله

حمید اشرف: یک سری اختلالاتی هم در اون رابطه پیش اومده بود،

تقی شهرام: درسته

حمید اشرف: در رابطه خوندن کتاب ها و نمی دونم مسائل مربوطه اش و این ها

تقی شهرام: درسته

حمید اشرف: که این رو ما گفتیم بیایم بشینیم، حداقل ارتباط، مداوم و نزدیک باشه و به صورت تصمیم گیری هایی در بیاد، نتیجه این جلسات ارتباطی. چون عملاً ارتباطات به صورت مبادله اخبار بود.

تقی شهرام: بله

حمید اشرف: در یک دوره خیلی زیاد شاید یک ماه و یک ماه و خورده ای

تقی شهرام: ولی ببینید، اجازه بدید من یک چیزی بگم. من خاطر هستش که اولین باری که ما، در همین دوران اخیر، یعنی حدود سال ۵۳، ضرورت یک برخورد فعال را طرح کردیم، همین طور که خودت هم وسط هاش گفتی، وسط صحبت

خودت قبلاً گفتی، از طرف ما بود. و ما طرح کردیم که این نوع ارتباطات فایده ای ندارد، بیائیم بنشینیم یک برخورد اصولی تری بکنیم، آخه این چه فایده ای دارد، هی بیا و برو و فلان کن

حمید اشرف: ولی خوب ما گفتیم بیائید کمیته تشکیل بدیم بیائید بشینیم، کجا بشینیم؟ آخه این که ما بیشتر بحث های دو نفری کردیم. رفیق می گفتش که فایده ندارد، ولی ظاهراً

تقی شهرام: بله

حمید اشرف: من استنباطم حالا این است،

تقی شهرام: بله

حمید اشرف: به خاطر چیزهایی که میگین، که شما می خواستید با کنایات، ما را متوجه خطای خودمون بکنید و به موضعگیری، به قول خودتون صادقانه، بکشونید.

تقی شهرام: البته این برای ما، بودش

حمید اشرف: آخه این با کنایات این واقعا خیلی نادرسته،

تقی شهرام: این برای ما بود. بین این برای ما بود.

حمید اشرف: چون شما یک بار کنایه اینکه هر کسی نسبت به طبقه خودش صادق است رو زدید

تقی شهرام: بله

حمید اشرف: یک بار دیگه هم کنایه این که این ارتباط چیه، فایده ندارد. نمی دونم خوب، فایده ندارد؟

تقی شهرام: معلوم بودش. ولی بین چی می گم

حمید اشرف: پیشنهاد؟

تقی شهرام: آخه ما پیشنهاد دادیم، گفتیم که

حمید اشرف: ما که پیشنهاد انتقاد و انتقاد از خود را داده بودیم

تقی شهرام: آها

حمید اشرف: پیشنهاد تشکیل (نامفهوم...)

تقی شهرام: خوب، ما استنباط مون چی بود؟ استنباط ما این بودش که شما در واقع می خواهید در پناه یک چنین انتقاد و انتقاد از خودی، در واقع، اساسی ترین انتقاد، یعنی اصول و ریشه انتقادات را در واقع، به این ترتیب لوٹ بکنید. یعنی خیلی راحت خیلی خوب بگید این یک اشتباه بوده، یک خطا بوده، ما قبول می کنیم. و ادامه پیدا می کرد همه اون قضایایی که ما اساساً

حمید اشرف: نه خوب شما هم اگر در آن شرایط، شما که

تقی شهرام: بین! ما نمی تونستیم. ما قادر نبودیم

حمید اشرف: شما که همیشه از مواضع خرده بورژوازی دفاع کرده بودید،

تقی شهرام: بله

حمید اشرف: در مقابل ما حداقل، در روابط مشخصی که با ما داشتید، این مسئله حاکم بوده.

تقی شهرام: ببینید، ما فکر کردیم شما اولاً، این مسئله جریانات ایدئولوژیک ما را می فهمید ولی خودتونو به نفهمیدن می زنید. یعنی چون تقریباً

حمید اشرف: ببین، این حرف این اشتباه بزرگیه ضمناً، که شما هنوز هم داریدش

تقی شهرام: نه اجازه بدید

حمید اشرف: و فکر می کنید که مسئله اصلاً میتونه این باشه.

تقی شهرام: نه حالا

حمید اشرف: چرا که حتی اگر ما، جریان به اصطلاح حتی مثلاً این کتاب های شما، کتاب های مارکسیستی شما، که اومده دست ما

تقی شهرام: بله

حمید اشرف: شما این کتاب ها را هم دادید، شاید مثلاً مقصود این بود

تقی شهرام: آها، ببین

حمید اشرف: که ما متوجه بشیم.

تقی شهرام: بسیار خوب، مثلاً ما

حمید اشرف: این کتاب ها

تقی شهرام: مقدمه رویونیوزم را دادیم، شما چی از این تو فهمیدید؟ ببین، مقدمه رویونیوزم دقیقاً ضمیمه همون آذر ماهه ها! این ها همش به هم ارتباط داره.

حمید اشرف: نه خوب، چیز هم مال کتاب آفاناسیف هم نمی دونم گرفته بودیم و فلسفه

تقی شهرام: آها، مثلاً، شما فکر نکردید که آخه کسی که این مقدمه رو مینویسه، یا به سازمانی که این توش پخش میشه، اگر تو این سازمان، آخه ما اینو پخش کرده بودیم دیگه، نایب کرده بودیم، منتشرش کرده بودیم، تو سطح جامعه هم حتی انداختیم.

حمید اشرف: کدوم؟

تقی شهرام: همین مقدمه ای بر رویونیوزم خروشچف که تو این ضمیمه آمده،

حمید اشرف: خوب اون کتاب را کی به ما دادید؟

تقی شهرام: ما اینو کی دادیم؟

حمید اشرف: تابستون پیش.

تقی شهرام: تابستون دادیم؟

حمید اشرف: بله

جواد قائدی: راست میگه

تقی شهرام: مقاله

حمید اشرف: شما اولین چیزی که به ما دادید، ما بعد از جلسه ای که تو تابستون با هم داشتیم،

تقی شهرام: خوب ولی

حمید اشرف: شما، تحلیل عراق را دادید. یعنی بعد از جلسه تابستون، تازه اولین باری که مطالب مارکسیستی به ما داده شد

تقی شهرام: درسته. من اشتباه کرده بودم.

حمید اشرف: بعد تابستون، بعد از جلسه بود اصلاً

تقی شهرام: اون بعد از (نامفهوم...)

حمید اشرف: که بعد از اون هم مقدمه بر رویزونیسم خروشچفی را دادید و بعدش هم که این کتاب جدید.

تقی شهرام: آها! بعد شما هنوز هم، این موقع، در این موقع ها که این کتاب ها را دادیم، شما تفسیر تون چی بود از قضیه؟

حمید اشرف: ما، اولاً می دیدیم که سازمان مجاهدین، کتاب های تاریخ شوروی، تاریخ حزب کمونیست چین، درس های مختصر حزب کمونیست چین، و آفاناسیف، این سه تا کتاب را ما رسید به دست ما. حتی مثل این که قبل از این جریان هم رسید.

تقی شهرام: بله. قبل اش بود

حمید اشرف: این ها، آفاناسیف را ما خوندم، دیدیم که بخش هایی که از مذهب تحلیل کرده

تقی شهرام: ها

حمید اشرف: حذف شده.

تقی شهرام: ها! هم چنین چیزی نیست!

حمید اشرف: حالا یکی یکی مطابقت کنیم

تقی شهرام: ببینیم

جواد قائدی: فلسفه مارکسیسم مال آفاناسیف نیست

تقی شهرام: اون فرق میکنه، مال آفاناسیف نیست. اون فلسفه مارکسیسمه پیش شما. همون که با یک جلد الکلی نوشته شده؟ جلد قرمز داره؟

حمید اشرف: همونه.

تقی شهرام: اون آفاناسیف نیست. ببینید، اینا چند تا کتابه، عین هم هستند، ما اتفاقاً دنبال همین آفاناسیف می گشتیم. اجباراً، این فلسفه مارکسیسم را، این از قبل از شهرپور، ما نسخه ها شو داشتیم و تکثیر کردیم این موقع. دقت می کنید؟ یعنی اصلاً این اصلاً خیلی عجیبه، این حرفی که شما می زنید. ما تمام نسخه ها، یعنی یک نسخه قبل از شهرپور داشتیم، اینو در همان دوران، همان دوران مبارزه ایدئولوژیک و بحث و این ها تکثیر کردیم.

حمید اشرف: آها. پس اگر این مال قبل از شهرپوره،

تقی شهرام: اون موقع هم ترجمه کردیم.

حمید اشرف: همون موقع ترتیب اش را داده اند.

تقی شهرام: ولی آخه یک مسئله را هم دقت کنید.

جواد قائدی: جو ضد مذهبی شد

تقی شهرام: آخه یک مسئله را هم دقت کنید. این ترجمه اصلاً تفاوت کیفی داره با این ترجمه ای که اخیراً تو اروپا چاپ شده و شما هم روش شما هم با همین ترجمه تکثیر کردید مجدداً. درسته یا نه

حمید اشرف: ترجمه هاش با هم فرق داره، اما متن یکی است

تقی شهرام: آها، ولی اینو دقت کنید. ما اینو داشتیم.

حمید اشرف: ترجمه هاش

تقی شهرام: و دنبال اون می گشتیم. دنبال اون ترجمه می گشتیم. ببینید من تا حالا خود من نزدیک به این مال آفاناسیف هم نیست. این مال میتن است.

جواد قائدی: این مال آفاناسیف نیست که تکثیر شده باشه. این مال یکی دیگه است.

تقی شهرام: این مال میتنه. من یادمه. این قبل از شهریور، این اصلاً ما تو برنامه هم نبود به آن معنا. ولی روی یک قسمتش که مربوط به نسبیت و این ها صحبت میکرد، من یادمه که اینو تو به قسمتی از کلاس ها می خوندن و دلایلی می آوردن و نمی دونم این بحثی بود، حالا اونو کار ندارم. ولی این مال میتنه، این مال آفاناسیف نیست و ما اتفاقاً دنبال آفاناسیف می گشتیم، بعداً از به طریقی گیر آوردیم، نسخه چاپ شده خارج شو. و من از این فلسفه مارکسیسم نزدیک به ۴ ، ۵ تا ترجمه تا حالا دیدم که همه اش هم همین مباحث داره و همه اش هم مال روسیه است. مال میتنه، مال آفاناسیف اسم هایی از این قبیل داره، ولی ما اصلاً حذف نکردیم. برای اینکه این مسئله روشن تر بشه، من اشاره می کنم به همون تاریخ حزب کمونیست شوروی.

حمید اشرف: حالا، یک چیزی دیگه هم در این رابطه، شما درست میگرد. چون یکی از رفقای ما که در این زمینه ها یک مقدار وارد بود و متون در اختیارش بود، این اظهار نظر را کرد.

تقی شهرام: آها

حمید اشرف: چون بویژه در اون فلسفه مارکسیسمی که شما در آوردید، در مورد مذهب هیچ موضع گیری که مطلقاً نشده.

تقی شهرام: چرا، اون جا گفته در ابتدایش، راجب به مذهب و ایده آلیسم و این ها. و بعد

حمید اشرف: در مورد مسئله مذهب

تقی شهرام: ما ماتریالیسم دیالکتیک را منتشر کردیم توی خود اون مثلاً فرض کنید که تاریخ مختصر

حمید اشرف: ولیکن یک نکته جالب تر این بود که این انتشارات درون سازمانی هرچند درون سازمانی، بدون آرم بود. یعنی مشخص نبود که سازمان مجاهدین آن ها را تکثیر کرده

تقی شهرام: آها! ما اصلاً راجع به این مسئله، ما توی درون تشکیلاتی مون اصلاً آرم نمی زنیم، خیلی کم. یعنی تا حالا مثلاً این کار را نمی کردیم.

حمید اشرف: ولی خوب جزوه تکنیکی را زده بودید. چون اون هم الکی بود، با همین خصوصاتی که این ها داشت

تقی شهرام: ولی این اصلاً حساب شده نبود.

حمید اشرف: یا مثلاً (نامفهوم...) اون خورده بود ولی این نخورده

تقی شهرام: اینو من به شما مطمئناً بگم که

حمید اشرف: تو همین کتاب های ولی فرض کن جزوه، جزوات تکنیکی و این ها که تا اون جایی که به دست ما می رسید آرم دار بود، ولی هیچ کدام از این مارکسیستی ها حتی مثلاً نوشته نشده بود

تقی شهرام: نه

حمید اشرف: که مجاهدین در آوردند.

تقی شهرام: نه. اصلاً ببینید، یک مسئله ای رو بهتون بگم، این اصلاً اشتباهیه که در این جا داره صورت می گیره. ببینید، برای ما مهم هم نبود که حتی مثلاً اگر اون موقع ها مثلاً کتاب مارکسیستی هم منتشر کنیم و آرم هم بزنیم. چون اصلاً ما در از نظر انعکاس اجتماعی، ما مارکسیسم را به صورت یک علم قبول داشتیم. خوب مسئله ای نبود، از این نظر اصلاً برای ما تناقض ایجاد نمی کرد. ولی اینش مهمه که ما این نوع کتاب ها را برای آموزش درون تشکیلاتی شدیداً منتشر کردیم و شدیداً گذاشتیم توی آموزش. مثلاً ما "تاریخ مختصر" را کی به شما دادیم؟ من یادمه سال ۵۲ دادیم. سه جلد شو منتشر کردیم، سریع هم منتشر کردیم، به همین دلیل هم یک مقدار

حمید اشرف: ۵۲ که ندادید.

تقی شهرام: ۵۲ دادیم،

حمید اشرف: سال 53

تقی شهرام: اواخر. اصلاً اون فردی که اینو نوشته، من یادمه اصلاً سال ۵۳ تو دم دست نبود، تا اون جا که من یک مقدارش یادمه. حالا نمی دونم. ولی

جواد قانلی: درون خودمون که تو زمستون ۵۲ در اومد. حالا ممکنه به شما دیر تر رسیده باشه

حمید اشرف: بله به ما چندین ماه بعد

تقی شهرام: بله، ما این ها را منتشر می کردیم، تو آموزش وارد می کردیم، و بعدش هم، ما اصلاً غیر از این کتاب ها، میگم، باز ما بیشتر انتظار داشتیم که شما از همین انعکاسات خارجی ما

حمید اشرف: ولی رفیق من یک چیز دیگه هم به شما بگم

تقی شهرام: بگو

حمید اشرف: که ما در سال ۵۳

تقی شهرام: خوب

حمید اشرف: در تابستان سال ۵۳، که در حقیقت بحبوحه بحث های به اصطلاح، پروسه مارکسیستی شدن سازمان هست

تقی شهرام: بله

حمید اشرف: در رابطه با رفیق رابط سازمانی، در مقابل یک مسئله ای قرار گرفتیم، که این هم فاکت مشخصی می تونست باشه.

تقی شهرام: باشه

حمید اشرف: به طوری که، رفیق دو تا مسئله را مطرح کرد می کرد یکی مسئله تکامل بود، تکامل طبیعی یعنی اینکه تکامل طبیعی و وارد شدن به دانش مارکسیستی معمولاً از این راه ها صورت میگیره. یعنی مثلاً مذهبی ها و این ها، معمولاً از این

تقی شهرام: یک پروسه اش اینه

حمید اشرف: یک پروسه اش

تقی شهرام: بله.

حمید اشرف: یک طریقی، یعنی چیز های احساسی یعنی نقاط حساسش هم هست.

تقی شهرام: بله

حمید اشرف: آن موقع که حالت احساسی دارند و این ها

تقی شهرام: بله

حمید اشرف: رو مسئله تکامل خیلی مقاومت می کنند. که این مسئله این رفیق در مورد تکامل، طرحی را مطرح کرد که این مسئله تکامل هنوز اثبات نشده.

تقی شهرام: این تقدم ماده و اینکه مثلاً فرض کن چه جوری

حمید اشرف: نه، اصلاً، مسئله به اصطلاح این

جواد قاندي: پیدایش انسان.

حمید اشرف: پیدایش انسان و این ها مسئله ای است که اثبات نشده است.

تقی شهرام: این

حمید اشرف: این مسئله در رابطه با اینکه این دیگه یک نظری بود که واسه ما خیلی چیز خیلی جالب توجه! که حتی مثلاً خیلی از رفقا توی زندان و این ها بودند که مسئله تکامل را قبول داشتند. و این رفیق تکامل را هم قبول نداش

تقی شهرام: نه

حمید اشرف: از نظر ایدئولوژیک، آره، دفعه پیش هم قبول کرد که آره این مسئله درسته.

تقی شهرام: آره؟ چی بوده قضیه؟

جواد قاندي: من یادم نیست.

حمید اشرف: این تو نوار ها هستش، اگر دقت کنید.

تقی شهرام: نه. توی نوار هم یک هم چنین چیزی نیست

جواد قاندي: یک هم چنین چیزی را ما نگفتیم رفیق!

حمید اشرف: نه، اون رفیق گفت.

جواد قائدی: اون رفیق هم نگفت.

حمید اشرف: چرا حالا می خواهید

تقی شهرام: آخه نیست تو نوار

جواد قائدی: آخه نیست یک هم چنین چیزی!

حمید اشرف: اگه می خواهید اگه اجازه بدید، من تو نوار پیداش می کنم، دفعه دیگه می یارم این جا.

تقی شهرام: اصلاً بگو چه ساعتی از نوار است، ما داریم، پیدا می کنیم، میاریم.

حمید اشرف: من یادم نیست. تو صحبت ها، تو محاورات مان بود.

تقی شهرام: ولی توی نوار همچین چیزی ضبط نشده. من که گوش دادم ضبط نشده بود. حالا ممکنه در بیان گفته باشه، ولی ضبط تو نوار نداریم. من که گوش دادم، نبود.

حمید اشرف: حالا از خودش پرسید، یادش هست حتماً.

جواد قائدی: حتما

حمید اشرف: چون دفعه پیش هم تأیید کرد. و من یادم هست. شاید تو نوارها ضبط نشده.

تقی شهرام: یعنی تأیید کرد که مسئله تکامل، هنوز حل نشده؟

حمید اشرف: نه، نه، ببینید، درمورد خود اون رفیق میگم

تقی شهرام: آها

حمید اشرف: حداقل. چون اون رفیق در اون جلسه، که من یادمه تابستون بود، تابستون 53 بود مثل این که، که ما، حتی جای قرار هم بهش گفتم و یادش بود، که ما طرف های خیابون های سه راه حوالی امیری نمی دونم تیموری و اون جا ها، داشتیم راه می رفتیم و صحبت می کردیم، که رفیق دو تا مسئله را طرح کرد. که یک مسئله اش به طور مشخص ضد علمی بود که خوب، من اصلاً هیچی اصلاً بحث نکردم. گفتم خوب، رفقا مذهبیند دیگه، مسئله تکامل قبولش ندارند. ما که هدف مون بحث فلسفی نیست.

تقی شهرام: بله بحث فلسفی نیست. خب

حمید اشرف: یک چیز دیگه هم طرح کرد، که اونو گفتم، گفت نه من منظورم این نبوده. و اون مسئله اختلافات چین و شوروی بود.

تقی شهرام: آها

حمید اشرف: که مطرح می کرد که این اختلافات چین و شوروی، به اصطلاح، به شکل سنوال انگیز، به عنوان به صورت یک مسئله، یک مسئله پیچیده

تقی شهرام: بله

حمید اشرف: و حتی، استنباط من این بود، شاید چون بلافاصله بعد از اون جریان تکامل بود، فکر کردم رفیق داره، تو این جلسه می خواهد یک مقدار مواضع ایدئولوژیک مارکسیست ها را مورد

تقی شهرام: حمله قرار بده

حمید اشرف: حمله قرار بده و بگه بابا جون اون هم چین و شوروی بودند که

تقی شهرام: خراب کردند

حمید اشرف: اون طوری خراب کردن. اختلافات یعنی تق مارکسیسم و کمونیسم و این ها

تقی شهرام: در آمد

حمید اشرف: در اومده، از نظر ایدئولوژی هم که تکامل و این هاش فعلاً مورد بحث و این هاست. و چون این مسئله چین و شوروی هم به دنبال اون که البته رفیق دفعه پیش گفت که مسئله چین و شوروی من اون مقصود را نداشتم. من هم قبول کردم. ولی احساس من در اون موقع این بود.

تقی شهرام: بله

حمید اشرف: در تابستون 53 بود. و با توجه به این فاکت هایی که ما داشتیم، این چیزهایی که می دیدیم دیگه! خوب رفیق رابط سازمانی معتبره دیگه.

تقی شهرام: بله معتبره، مسلمه.

حمید اشرف: طبعاً این که رفقا، این برای ما مطرح بود که در سازمان مجاهدین، جریانات مارکسیستی هم آگه هست، من فکر کردم که این رفیق الان، تو درون دچار یک سری مسائلی هستند، که دارن دو مرتبه جریانات مارکسیستی که رشد میکنه، یک مقدار مورد

تقی شهرام: حمله قرار گرفته

حمید اشرف: حمله قرار گرفته، که این رفیق هم، بازتابش هم پیش ما اینه.

تقی شهرام: این کی بود؟ تابستون ۵۳؟

حمید اشرف: آره، تابستون ۵۳ بود.

چریکهای فدائی خلق ایران

www.siahkal.com

www.ashrafdeghani.com

e-mail: ipfg@hotmail.com